

Dosarul nr. 3ra-1028/22
2-20128034-01-3ra-05102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. G. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

D E C I Z I E

28 iunie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Oxana Parfeni
Ghenadie Eremciuc
Ion Malanciuc

examinând în ședință publică recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Munteanu, reprezentat de avocatul Valentin Guțu, împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 12 octombrie 2020, Grigore Munteanu, fiind reprezentat de avocatul Valentin Guțu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate, solicitând anularea actului de constatare nr.220/11 din 24 septembrie 2020.

La 03 februarie 2021, avocatul Guțu Valentin în interesele reclamantului Munteanu Grigore, a depus cerere de concretizare a acțiunii.

În motivarea acțiunii, a susținut că inspectorul superior de integritate al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Alexandru Stavinschi, examinând materialele dosarului de control al averii și intereselor personale, inițiat în privința lui Munteanu Grigore, domiciliat în satul Negureni, raionul Telenești, ex-primar al comunei Negureni, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132 /2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, la 24 septembrie 2020 a întocmit actul de constatare nr. 220/11, prin care s-a constată existența diferenței substanțiale, în mărime de 902 750 lei între averea dobândită și veniturile obținute

de către Munteanu Grigore, ex-primar al comunei Negureni, raionul Telenești, soției acestuia, Munteanu Maria, precum și persoanelor aflate la întreținere Botnari Iuvilina și Botnari Octavian, pe parcursul exercitării mandatelor de primar, în perioada 01 ianuarie 2012 – 28 septembrie 2019, precum și caracterul nejustificat al deținerii acestei averi; s-a transmis cauza în instanța de judecată competentă spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate; s-a decăzut Munteanu Grigore, din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică și mandatul de primar, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data la care averea lui Munteanu Grigore va fi constatată, în totalitate sau în parte, ca fiind nejustificată, printr-o hotărâre judecătorească definitivă; s-a înscris Munteanu Grigore în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data la care averea lui Munteanu Grigore va fi constatată, în totalitate sau în parte, ca fiind nejustificată, printr-o hotărâre judecătorească definitivă; s-a notificat Munteanu Grigore, despre obligativitatea depunerii declarațiilor de avere și interese personale anuale pentru anii 2017-2018 rectificate în termen de 30 zile de la data rămânerii definitive a actului de constatare; s-a adus la cunoștință lui Munteanu Grigore actul de constatare și s-a informat despre dreptul de a-l contesta, în termen de 15 zile de la primirea acestuia la judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

Totodată, inspectorul superior de integritate din cadrul Inspectoratului de Integritate a Autorității Naționale de Integritate, Alexandru Stavinschi a depus un denunț organului de urmărire penală al Direcției Generale Teritoriale Nord a Centrului Național Anticorupție, privind pretensele fapte de îmbogățire ilicită comise de către primarul com. Negureni, r-nul Telenești, Munteanu Grigore.

Reprezentantul reclamantului a menționat că a luat cunoștință cu actul de constatare nr. 220/11 din 24 septembrie 2020 la data de 28 septembrie 2020, fapt confirmat prin copia plicului poștal anexat anterior la materialele cauzei. Din acest motiv consideră că contestația a fost depusă în termen.

A invocat că nu este de acord cu actul de constatare nr. 220/11 din 24 septembrie 2020, îl consideră neîntemeiat și nefondat.

În context, a indicat că Autoritatea Națională de Integritate a examinat superficial materialele dosarului de control al averii și intereselor personale inițiat în privința lui Munteanu Grigore, nu a verificat obiectiv și în mod legal toate veniturile și cheltuielile familiei lui Munteanu Grigore pe perioada mandatelor sale de primar și ca rezultat, nelegitim a emis actul de constatare nr. 220/11 din 24 septembrie 2020.

Ca urmare a verificărilor efectuate, DGT Nord al CNA a înaintat un raport Oficiului Nord al Procuraturii Anticorupție cu propunerea de a refuza în pornirea urmăririi penale pe cazul examinat și clasarea procesului penal inițiat pe motiv că fapta lui Munteanu Grigore nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Examinând acest Raport și materialele procesului penal. Procurorul în Oficiul Nord al Procuraturii Anticorupție, Iulian Diaconii, la 01 decembrie 2020 a emis o ordonanță prin care a refuzat în pornirea urmăririi penale în privința lui Munteanu Grigore și a clasat procesul penal din motiv că fapta ultimului nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 330² alin. (2) Cod penal.

Astfel în cadrul controlului efectuat de DGT Nord al CNA, temeiul aflării la întreținerea lui Munteanu Grigore a lui Botnari Iuvilina și a lui Botnari Octavian nu s-a confirmat și astfel, veniturile acestora, adică a lui Munteanu Grigore, a soției sale Munteanu Maria și a soților Botnari Iuvilina și Octavian, nelegitim au fost calculate sumar pentru toate 4 persoane, la fel și cheltuielile au fost calculate sumar pentru toate 4 persoane, constatându-se diferența în mărime de 902 750 lei.

Organul de urmărire penală a constatat că Botnari Octavian în luna octombrie 2012 s-a căsătorit cu Rusu Iuvilina Alexei (numele la moment Botnari) care de mic copil era întreținută și educată de către soții Munteanu Grigore și Munteanu Maria.

Până la căsătorie, Botnari Octavian a fost timp de aproximativ 4 ani peste hotarele țării unde a câștigat bani din care și-a cumpărat un automobil de model „BMW”, pe care ulterior l-a schimbat și și-a făcut careva rezerve în bani, suficient pentru un trai decent.

La fel, mama sa Botnari Galina a fost timp de aproximativ 19 ani peste hotarele țării și la fel îl ajuta cu bani. Împreună cu Botnari Iuvilina sunt apți de muncă și din anul 2015 sunt angajați la SRL „Albunt Agro” cu genul de activitate în agricultură, care este fondată de către Munteanu Grigore, de unde primesc salariu flexibil, în dependență de volumul muncii prestate și sezoanele agricole, recolte, etc.

Aproximativ în anul 2012 sau la începutul anului 2013, împreună cu Iuvilina au procurat, cu o parte din banii câștigați la nuntă, un automobil de model „Mercedes E250” anul fabricării 2010, pe care l-au înstrăinat în 2017. Din anul 2012 împreună cu Iuvilina locuiesc în com. Negureni, r-nul Telenești, într-o ogradă cu Munteanu Grigore și Munteanu Maria. Aceștia le sunt ca părinți și se ajută reciproc material (bani, produse alimentare, etc.), moral și fizic.

Din informațiile acumulate în actul de constatare, se constată că Munteanu Grigore a deținut mandatul de primar al com. Negureni, r-nul Telenești în perioada de timp 01 ianuarie 2012 – 28 ianuarie 2019.

Pe parcursul procesului penal, din totalitatea probelor administrate, s-a constatat că Munteanu Grigore, pretinsul subiect al îmbogățirii ilicite denunțat de către Autoritatea Națională de Integritate, în declarațiile sale de venit pentru perioada deținerii mandatului funcției cu demnitate publică (anul 2012 - anul 2018) îi indică pe Botnari Iuvilina și Botnari Octavian ca fiind persoane întreținute de el, pe când aceste persoane din data de 10 octombrie 2012 sunt soț și soție, angajați la SRL „Linoc” și SRL „Albunt Agro” și, respectiv, nu se află la întreținerea reclamantului.

A menționat că potrivit prevederilor art.2 din Legea RM nr.133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, „persoană aflată la întreținere - este persoana care întrunește cumulativ următoarele condiții: a) locuiește împreună cu subiectul declarării sau este întreținută de acesta, inclusiv în baza unui contract de întreținere pe viață; b) are un venit anual ce nu depășește două salarii medii lunare pe economie.

Astfel, examinând veniturile persoanelor menționate mai sus, reflectate în actul de constatare nr.220/11 din 24 septembrie 2020, se vede că Botnari Iuvilina și Botnari Octavian nu se încadrează în statutul de persoane aflate la întreținere, fapt din care rezultă că veniturile și cheltuielile acestora urmează a fi calculate separat de veniturile și cheltuielile lui Munteanu Grigore.

A menționat că, acțiunea de îmbogățire ilicită a fost calificată drept infracțiune în baza prevederilor art.330² din Codul penal introdus în legislația penală prin Legea nr.326 din 27 decembrie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și intrată în vigoare la data de 25 februarie 2014. Astfel, calcularea diferenței dintre averea dobândită și veniturile obținute de către Munteanu Grigore de către DGT Nord al CNA a fost calculată din data de 25 februarie 2014 și nu din data de 01 ianuarie 2012.

Reieșind din probele administrate, organul de urmărire penală a menționat că în rezultatul vizualizării veniturilor reflectate în tabel pentru perioada de timp 03 ianuarie 2012 – 08 noiembrie 2019, se constată că acesta nu conține veniturile obținute din salarii de către soții Munteanu pe parcursul anului 2019, care conform datelor CNAS constituie suma 47 500 lei pentru Munteanu Maria și suma de 76 940 lei pentru Munteanu Grigore. Astfel, diferența între averea dobândită și veniturile obținute de soții Munteanu Grigore și Maria la data de 08 noiembrie 2019 constituia aproximativ suma de 126 522 lei.

La fel, a indicat procurorul că conform Raportului de analiză operațională nr.20200371 din 19 noiembrie 2020 întocmit de Direcția Analitică a CNA se constată că SRL „Albunt-Agro” în perioada anilor 2014 - 2019 a avut profit în mărime de 2 978 872 lei, însă gestionarea și distribuirea profitului chipurile nu a putut fi urmărită.

De fapt prin confirmarea SRL „Albunt-Agro” din 08 octombrie 2020 se confirmă primirea dividendelor de către Munteanu Grigore.

Mai afirmă procurorul în ordonanța sa că averea obținută de către Munteanu Grigore și familia acestuia nu a fost obținută ilicit și nu a fost administrată pe parcursul procesului penal depășirea substanțială dintre averea dobândită și veniturile obținute.

Reieșind din rezultatele acțiunilor de urmărire penală efectuate, procurorul menționează că din circumstanțele invocate și consecințele probate în cadrul procesului penal, nu rezultă, o careva bănuială rezonabilă pentru începerea urmăririi penale pe faptele denunțate de către inspectorul de integritate al Autorității Naționale de Integritate Stavinschi Alexandru, deoarece probele administrate în cadrul procesului penal nu poartă un caracter concludent și pertinent precum și nu sunt probe pentru constatarea săvârșirii de către Munteanu Grigore, pe perioada deținerii de către el a mandatului de primar al com. Negureni, r-nul Telenești, a infracțiunii prevăzută de art.330² Cod penal, lipsă în speță fiind latura obiectivă, manifestată prin acțiuni de deținere de către persoana publică, personal sau prin intermediul unor terți, a activelor materiale valoarea cărora depășește substanțial mijloacele dobândite, fapt pentru care s-a emis o ordonanță de refuz în pornirea urmăririi penale cu clasarea procesului penal.

După cum a indicat și procurorul în ordonanța sa, SRL „Albunt Agro” a avut profit pe parcursul anilor 2014-2019 în mărime de 2 978 872 lei. Conform raportului financiar pe anul 2013 al SRL „Albunt Agro”, la rândul 320 este indicată suma dividendelor – 226 654 lei, care a fost ridicată de Munteanu Grigore. Conform raportului financiar pe anul 2014 al SRL „Albunt Agro”, este indicat profitul anului 2014 – 359 890 lei, dar Munteanu Grigore nu a ridicat dividende. Conform „Situățiile financiare” pe anul 2015 al SRL „Albunt Agro”, la rândul 360 este

indicat profitul – 232 273 lei, dar Munteanu Grigore nu a ridicat dividende. Conform „Situatiile financiare” pe anul 2016 al SRL „Albunt Agro”, la rândul 360 este indicat profitul – 1 013 303 lei. În acest an de către Munteanu Grigore au fost ridicate dividende în sumă de 1 036 016 lei, în care au intrat dividendele și pe anii 2013-2015. Conform „Situatiile financiare” pe anul 2017 al SRL „Albunt Agro”, la rândul 350 este indicat profitul – 3 829 148 lei, iar în calitate de dividende s-a calculat suma de 967 714 lei care a fost ridicată de Munteanu Grigore. Conform „Situatiile financiare” pe anul 2018 al SRL „Albunt Agro”, la rândul 350 este indicat profitul – 5 085 869 lei, dar dividende pentru acest an Munteanu Grigore nu a ridicat. Conform „Situatiile financiare” pe anul 2019 al SRL „Albunt Agro”, la rândul 350 este indicat profitul – 5 081 763 lei.

În acest an Munteanu Grigore a ridicat dividende pentru anul 2018 în mărime de 769 616 lei. În total pe perioada anilor 2012-2018 Munteanu Grigore a ridicat profit în mărime de 3 000 000 lei.

Conform notei de informare 1ALS18, pentru perioada fiscală 2020 în privința lui Munteanu Grigore este indicată suma totală a venitului 3 000 000 lei și suma impozitului reținut pentru acest venit în mărime de 180 000 lei, confirmată prin ordinea de încasare a numerarului din 19 februarie 2021.

Din generalizarea tuturor veniturilor și cheltuielilor efectuate de soții Munteanu Maria și Munteanu Grigore indicate în actul de constatare, în ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale, în Raportul de analiză informațională și în Rapoartele financiare ale SRL „Albunt-Agro” pe perioada deținerii de către Munteanu Grigore a funcției de primar, se obțin următoarele: Venituri pe perioada 01 ianuarie 2012 – 28 ianuarie 2019 - Munteanu Grigore: 12 decembrie 2012 transfer 5 000 dolari SUA (60 863 lei) de la Caprari Sergiu; 19 noiembrie 2015 împrumut 60 000 lei; 27 iunie 2017 transfer 700 euro (14 326 lei) de la Sergiu Caprari; 05 decembrie 2017 împrumut 82 000 lei; 03 ianuarie 2019 împrumut 150 000 lei; înstrăinarea bunurilor – 242 970 lei; Realizarea laptelui – 442 728,46 lei; Salariul lui Munteanu Grigore – 387 855 lei; Dividendele ridicate -3 000 000 lei, în total 4 440 742,46 lei. Munteanu Maria: 171 757,22 lei – salariu, iar total venituri pe perioada 01 ianuarie 2012 – 28 ianuarie 2019 – 4 612 499,68 lei.

Cheltuieli pe perioada 01 ianuarie 2012 – 28 ianuarie 2019 - Munteanu Grigore: 175 840 lei - achitarea creditului; 34 092 lei - achitarea serviciilor de telefonie fixă, mobilă și transport; 29 935 lei - achitarea serviciilor SA Orange; 1 826 lei - achitarea primei de asigurare; 28 209 - achitarea impozitelor; 787 304 lei - procurarea bunurilor imobile, în total: - 1 057 206 lei. Munteanu Maria: 29 914 lei - achitarea serviciilor de telefonie fixă, mobilă și transport; 4 711 lei - servicii SA Orange; 13 369 lei - achitarea impozite; 756 975 lei - procurarea imobilului, în total: 804 969 lei.

Total cheltuieli: 1 862 175 lei (1 057 206 + 804 969) reieșind din calculul efectuat se vede că veniturile sânt mai mari ca cheltuielile cu 2 750 324,68 lei (4 612 499,68 lei - 1 862 175 lei).

Astfel, a subliniat că după cum reiese din cele relatate mai sus, s-a constatat că veniturile obținute de Munteanu Grigore împreună cu soția sa Munteanu Maria pe perioada mandatelor de primar al comunei Negureni, r-nu1 Telenești, în perioada 01

ianuarie 2012- 28 ianuarie 2019 sunt mai mari ca averea dobândită în aceeași perioadă.

Astfel, a menționat că nu se constată existența unei averi nejustificate.

În drept, au invocat prevederile art. 36 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și art. art. 189, 191, 196, 206 alin. (1) lit. a), 207, 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ.

Prin hotărârea din 15 septembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Munteanu, reprezentat de avocatul Valentin Guțu, împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului de constatare nr.220/11 din 24 septembrie 2020.

La 15 septembrie 2021, Grigore Munteanu, reprezentat de avocatul Valentin Guțu, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 27 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, a prezentat motivarea apelului.

Prin decizia din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a casat integral hotărârea din 15 septembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

S-a emis o nouă decizie, prin care s-a admis acțiunea înaintată de Grigore Munteanu împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

S-a anulat actul de constatare nr. 220/11 din 24 septembrie 2020, emis de către Autoritatea Națională de Integritate.

La 17 iunie 2022, Autoritatea Națională de Integritate a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 24 octombrie 2022, a depus motivarea recursului, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului, a invocat că instanța de apel a interpretat și aplicat eronat prevederile legilor speciale care reglementează procedura de efectuare a controlului privind respectarea modului de declarare a averii și a intereselor personale.

Autoritatea Națională de Integritate a apreciat critic raționamentul instanței de apel precum că, recurenta nu a respectat termenul de efectuare a procedurii administrative, iar în acest context a reiterat că procedura de control și procedura administrativă inițiată în baza unei sesizări nu constituie noțiuni echivalente. Procedura de control constituie o parte din procedura administrativă. Înregistrarea sesizării în cadrul Autorității nu echivalează cu inițierea procedurii de control, ci, în condițiile Codului administrativ, cu inițierea procedurii administrative.

Astfel, a susținut că, conform art. 31 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în termen de 15 zile de la data repartizării sesizărilor, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acestora. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă include validarea datelor din declarațiile de avere și interese personale prin intermediul sistemului informațional e-Integritate. Verificarea

prealabilă se finalizează cu emiterea unui proces-verbal de inițiere a controlului sau de refuz al inițierii controlului.

Prevederile Codului administrativ se aplică în măsura în care, prevederile legilor speciale nu conțin dispoziții diferite.

Astfel, Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale și Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate sunt legi speciale în raport cu dispozițiile Codul administrativ, iar în temeiul art. 5 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

Deși legile sus numite nu conțin prevederi privind termenul concret în interiorul căruia urmează să se desfășoare activitatea de control al respectării regimului juridic al incompatibilităților, acest fapt nu înseamnă că se vor aplica în mod automat prevederile art. 60 alin. (1) din Codul administrativ.

A subliniat că procedura de control al averilor și al intereselor personale, presupune întreprinderea anumitor măsuri pentru a acumula informațiile și materialele necesare stabilirii circumstanțelor relevante cauzei, ceea ce necesită un termen nedeterminat, or, inspectorul de integritate nu cunoaște care va fi comportamentul participanților procedurii administrative, nu cunoaște dacă participanții vor răspunde la solicitările adresate în termenul legal și, totodată, în anumite situații, inspectorul de integritate este pus în situația de a desfășura operațiuni suplimentare pentru a stabili circumstanțele cauzei.

Prin urmare, termenul, în interiorul căruia se finalizează o procedură administrativă, poartă un caracter rezonabil așa cum este stipulat în art. 27 din Codul administrativ, potrivit căruia, în cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze într-un termen rezonabil.

A mai notat că în lipsa unui material probatoriu solid, acumulat de către inspectorul de integritate într-un termen rezonabil, concluziile și, drept urmare, deciziile expuse în actul de constatare pot fi în contradicție cu realitatea, de aceea, inspectorul de integritate efectuează controlul averilor și al intereselor personale într-un termen rezonabil, reieșind din situația particulară avută în examinare.

Menționează că instanța de judecată trebuie să aprecieze care a fost esența controlului efectuat în privința intimatului, să determine în ce măsură rezultatele controlului au asigurat transpunerea în practică a scopului urmărit de legiuitor prin instituirea regimului juridic al incompatibilităților, fără a se limita doar la verificarea respectării aspectelor de procedură care nu anihilează încălcarea admisă de către subiectul controlului.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Respectiv, recursul depus de Autoritatea Națională de Integritate a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Cu referire la termenul recursului:

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 08 iunie 2022, în ședință publică.

Copia dispozitivului deciziei a fost notificată Autorității Naționale de Integritate, prin intermediul poștei electronice, la 14 iunie 2022 (vol. I, f.d.242).

La 17 iunie 2022, Autoritatea Națională de Integritate a depus cerere de recurs nemotivată împotriva deciziei din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Copia deciziei motivate a fost notificată recurentului, prin intermediul poștei electronice, la 29 septembrie 2022 (vol. I, f.d.245).

Iar, motivarea recursului a fost depusă la 24 octombrie 2022 (vol. II, f.d.3-8).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că la depunerea recursului împotriva deciziei din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău recurentul a respectat termenele prevăzute la art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ.

Curtea Supremă de Justiție a notificat intimatului copia recursului depus de Autoritatea Națională de Integritate, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la 21 noiembrie 2022, intimatul Grigore Munteanu, reprezentat de avocatul Valentin Guțu, a solicitat respingerea cererii de recurs ca neîntemeiată.

În acord cu prevederile art. 193 alin. (3), (3¹) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători.

În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.

Prin încheierea din 07 decembrie 2022 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Autoritatea Națională de Integritate, s-a numit spre examinare în complet de 5 judecători.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1), a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod, Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Respectiv, procedura de contencios administrativ dedusă judecării în prezenta speță în partea procedurală urmează a fi judecată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, iar în partea materială urmează a fi aplicate prevederile legale în vigoare la momentul derulării procedurii administrative, și anume a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (abrogată la 1 aprilie 2019).

În speță, pentru elucidarea problemelor invocate în cererea de recurs depusă de Autoritatea Națională de Integritate împotriva deciziei din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, Completul al Curții Supreme de Justiție a considerat oportun invitarea participanților la proces în ședința de judecată publică, cu citarea acestora la Curtea Supremă de Justiție.

Ședința de judecată a fost fixată spre examinare pentru data de 20 iunie 2024.

La ședința de judecată s-a prezentat intimatul Grigore Munteanu și reprezentantul acestuia, avocatul Valentin Guțu în baza mandatului avocațial nr. 1340009 din 07 octombrie 2020, care au solicitat respingerea recursului ca neîntemeiat. Grigore Munteanu în ședință a relatat că nu a inclus dividendele în sumă de 3 000 000 lei în declarațiile anuale, deoarece le investea imediat în activitatea societății.

Nu s-a prezentat: recurenta Autoritatea Națională de Integritate, fiind citat legal.

Completul de judecată a stabilit ședința de pronunțare a deciziei pe cauza dată pentru data de 28 iunie 2024.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, audiind opinia intimatului Grigore Munteanu și reprezentantului acestuia, avocatul Valentin Guțu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, pentru considerentele ce vor fi arătate în continuare.

Conform art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ (în vigoare la data declarării recursului), examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Astfel, circumstanțele cauzei prezentate de părți și determinate de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare denotă, în special, următoarele.

La 03 ianuarie 2019 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. P-5/19, care la 25 ianuarie 2019, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016, a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 18/11 din 28 ianuarie 2019, s-a dispus inițierea controlului averii și intereselor personale în privința lui Munteanu Grigore, fost primar al comunei Negureni, raionul Telenești, informarea lui Munteanu Grigore despre inițierea în privința sa a controlului averii și intereselor personale.

Conform răspunsului nr. CEC8/387 din 24 februarie 2019 emis de către Comisia Electorală Centrală, Munteanu Grigore a candidat la alegerile locale generale 03 iunie 2007 fiind ales primar al comunei Negureni, raionul Telenești, din primul tur de scrutin, iar mandatul i-a fost validat prin hotărârea Judecătoriei Telenești din 08 iunie 2007. La alegerile locale generale din 05 iunie 2011 a candidat pe listă de partid, fiind ales pentru al doilea mandat, care i-a fost validat prin hotărârea Judecătoriei Telenești din 22 iulie 2011. În cadrul alegerilor locale generale din 14 iunie 2015 Munteanu Grigore din nou a candidat pe listă de partid, fiind ales primar al comunei Negureni, raionul Telenești, din al doilea tur de scrutin. Mandatul pe care îl deține în prezent i-a fost validat prin hotărârea Judecătoriei Teleneștii din 01 iulie 2015.

Prin scrisoarea nr. 04-11/2257 din 21 mai 2020, Autoritatea Națională de Integritate a expediat în adresa reclamantului o solicitare, în conformitate cu prevederile art. 32 alin. (6) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, cu privire la prezentarea informațiilor și dovezilor privind justificarea diferenței între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor de primar al comunei Negureni, raionul Telenești și veniturile obținute în aceeași perioadă cu prezentarea punctului de vedere, în termen de 15 zile de la recepționarea invitației.

La data de 12 iunie 2020, Munteanu Grigore s-a adresat cu cerere către Autoritatea Națională de Integritate prin care a solicitat prezentarea calculelor matematice a diferențelor între venituri și averea dobândită, efectuată în cadrul controlului. Totodată a solicitat amânarea termenului de prezentare a punctului de vedere.

Prin scrisoarea nr. 04-11/2672 din 12 iunie 2020, Autoritatea Națională de Integritate a expediat în adresa reclamantului actele solicitate prin cererea din 12 iunie 2020. Totodată Autoritatea a solicitat repetat reclamantului punctului de vedere pe marginea procedurii de efectuare a controlului al averii și intereselor personale inițiat în privința lui Munteanu Grigore.

La data de 24 septembrie 2020, Autoritatea Națională de Integritate a emis actul de constatare nr. 220/11, prin care s-a constatat existența diferenței substanțiale, în mărime de 902 750 lei între averea dobândită și veniturile obținute de către Munteanu Grigore, ex-primar al comunei Negureni, raionul Telenești, soției acestuia, Munteanu Maria, precum și persoanelor aflate la întreținere Botnari Iuvilina și Botnari Octavian, pe parcursul exercitării mandatelor de primar, în

perioada 01 ianuarie 2012 – 28 ianuarie 2019, precum și, caracterul nejustificat al deținerii acestei averi, s-a transmis cauza în instanța de judecată competentă spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate, s-a decăzut Munteanu Grigore, din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică și mandatul de primar, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data la care averea lui Munteanu Grigore va fi constatată, în totalitate sau în parte, ca fiind nejustificată, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, s-a înscris Munteanu Grigore în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data la care averea lui Munteanu Grigore va fi constatată în totalitate sau în parte, ca fiind nejustificată, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, s-a notificat Munteanu Grigore despre obligativitatea depunerii declarațiilor de avere și interese personale anuale pentru anii 2017-2018 rectificate în termen de 30 zile de la data rămânerii definitive a actului de constatare.

Invocând că actul de constatare nr. 220/11 din 24 septembrie 2020 este neîntemeiat și nefondat, Grigore Munteanu, fiind reprezentat de avocatul Valentin Guțu, a sesizat instanța pentru anularea acestuia.

Avocatul reclamantului a susținut că ANI a emis actul de constatare în mod superficial și nelegitim, fără a verifica toate veniturile obținute de membrii familiei lui Munteanu Grigore.

În perioada mandatelor sale de primar, familia reclamantului a obținut venituri considerabile din salarii, activități agricole și alte surse, cum ar fi dividendele de la SRL „Albunt-Agro”. Aceste venituri, potrivit avocatului, depășesc averea dobândită, ceea ce ar trebui să excludă existența unei averi nejustificate.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au adoptat hotărârile sus-citate.

Prima instanță, a verificat actul de constatare emis de Autoritatea Națională de Integritate și a concluzionat că acesta a fost emis în conformitate cu legea, respectând toate procedurile necesare. Iar, argumentele reclamantului nu au fost susținute prin dovezi concludente care să demonstreze contrariul constatărilor inspectorului ANI.

După audierea explicațiilor părților și analizarea probelor prezentate, instanța a decis că acțiunea urmează a fi respinsă motivând că pe parcursul exercitării mandatelor de primar, în perioada 1 ianuarie 2012 - 28 ianuarie 2019, reclamantul Munteanu Grigore, împreună cu soția sa și persoanele aflate la întreținere, au obținut venituri nete de 1 173 442 lei, dar au dobândit bunuri și suportat cheltuieli în valoare de 2 076 192 lei, rezultând o diferență de 902 750 lei, considerată substanțială și nejustificată.

Așadar, prima instanță a constatat că autoritatea pârâtă just a stabilit că diferența de 902 750 de lei între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor de primar și veniturile obținute în aceeași perioadă este una substanțială, depășind 20 salarii medii lunare pe economie, și anume, suma de 139 500 de lei (6 975 de lei care reprezintă salariul mediu lunar pe economie în perioada supusă raportării x 20 de salarii medii).

Totodată, prima instanță a considerat întemeiată și concluzia Autorității Naționale de Integritate privind stabilirea în cadrul controlului despre introducerea de către reclamant a datelor eronate în declarația de avere și interese personale,

anuale, or în declarația cu privire la venituri și proprietate anuală pentru 2012, Grigore Munteanu a introdus date eronate după cum urmează la capitolul I „Venituri”, nu a declarat venitul obținut de la 17 decembrie 2012 din ridicarea transferului în sumă de 5 000 USD (60 863 de lei) de la Yacob Balan, fapt confirmat prin răspunsul BC „Banca de Economii” SA, la capitolul „Venituri” și nu a declarat venitul obținut de către Iuvilina Botnari din ridicarea transferurilor financiare de la Galina Botnari, după cum urmează: la 18 iulie 2012 suma de 8 668 de lei, la 25 iulie 2012 suma de 7 482 de lei, la 2 august 2012 suma de 12 543 de lei, la 2 august 2012 suma de 11 289 de lei, precum și la 3 august 2012 suma de 12 546 de lei, fapt confirmat prin răspunsul BC „Victoribank” SA, anexat la dosar.

La fel, prima instanță a stabilit că în declarația de avere și interese personale, anuale, pentru anul 2017, reclamantul a introdus date eronate după cum urmează: la capitolul II „Venituri”, nu a declarat venitul obținut la 27 iunie 2017 din ridicarea transferului în sumă de 700 de euro (14 325 de lei) de la Sergiu Caprari, fapt confirmat prin răspunsul BC „Moldova-Agroindbank” SA, la capitolul II „Venituri”, nu a declarat venitul obținut la 23 septembrie 2017 de către Iuvilina Botnari din vânzarea automobilului Mercedes E250 în sumă de 100 000 de lei, fapt confirmat prin răspunsul IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul Cadastru.

În concluzie, prima instanță a conchis cu privire la temeinicia soluției Autorității Naționale de Integritate privind încălcarea de către reclamant a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, prin includerea unor date eronate în declarațiile de avere și interese persoanele anuale, pentru anii 2017 - 2018.

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din decizia din 08 iunie 2022, a casat integral hotărârea din 15 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a emis o nouă decizie, prin care a admis acțiunea înaintată de Grigore Munteanu împotriva Autorității Naționale de Integritate și a anulat actul de constatare nr. 220/11 din 24 septembrie 2020, emis de către Autoritatea Națională de Integritate.

În esență, instanța de apel și-a fundamentat soluția pe aspecte procedurale, constatând că ANI nu a respectat termenul procedural de 30 de zile, prevăzut de art. 60 din Codul administrativ, pentru finalizarea procedurii administrative, ceea ce constituie o încălcare semnificativă care justifică anularea actului administrativ emis de ANI.

Astfel, instanța de apel a subliniat importanța respectării procedurilor legale, reținând că admiterea încălcărilor de procedură de către Autoritatea Națională de Integritate la întocmirea actului nr. 220/11 din 24 septembrie 2020.

Or, în situația în care nici Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016 și nici Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016, nu instituie careva norme cu privire la termenii de finalizare a procedurii de control și de emitere a actului de constatare, acest termen urmează a fi verificat prin prisma Codului administrativ, care la art. 60 alin. (1), (4) și (5), prevede că termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

Din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii.

În mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile.

Astfel, instanța de apel a menționat că conform art. 60 Codul administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel, respectiv nicio altă prevedere legală, care să fie pertinentă și aplicabilă acestor raporturi juridice, nu instituie alte termene, prin urmare, se vor aplica cerințele capitolului III din Codul administrativ, iar drept consecință, în sensul art. 60 alin. (5) Codul administrativ, în mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile.

Respectiv, în prezenta speță, Autoritatea Națională de Integritate a avut la dispoziție un termen maxim de 90 de zile pentru a finaliza procedura administrativă. Or, în activitatea sa Autoritatea Națională de Integritate, cu prioritate, se bazează pe trei legi organice și anume: Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 și Codul administrativ nr. 116 din 19 iulie 2018 (în vigoare din 1 aprilie 2019).

Instanța de apel a stabilit că începutul termenului de control corespunde zilei în care la Autoritatea Națională de Integritate a fost înregistrată sesizarea în privința lui Grigore Munteanu, primar al comunei Negureni raionul Telenești, adică datei de 25 ianuarie 2019 și, respectiv, procedura de control urma a fi închisă în termen de 30 zile, cu posibilitatea prelungirii termenului cu cel mult 15 zile, dar, în orice caz, procedura administrativă nu putea depăși 90 zile, însă aceasta a fost terminată la 24 septembrie 2020. Iar careva acte din care ar rezulta prelungirea termenului dat de către Autoritatea Națională de Integritate și realizarea condiției de înștiințare a lui Grigore Munteanu, nu se atestă.

Pe de altă parte, Autoritatea Națională de Integritate declarând prezentul recurs împotriva deciziei din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a argumentat că durata controlului nu a avut un impact negativ asupra drepturilor reclamantului și că anularea actului pe acest temei încurajează tergiversarea procedurilor de către subiecți.

Autoritatea Națională de Integritate a susținut că durata termenului de control nu a afectat drepturile și interesele legitime ale reclamantului, deoarece efectele juridice ale actului administrativ se produc numai din momentul notificării.

De asemenea, ANI a menționat că lipsa componentei de infracțiune în faptele apelantului nu înlătură încălcarea regimului juridic al declarării averii, care este de natură administrativă și distinctă de faptele de natură penală.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră concluziile instanței de apel neîntemeiate, rezultate din aplicarea și interpretarea greșită a legislației speciale în cadrul procedurii de control al averilor și intereselor personale, fapt care constituie temei de casare a deciziei.

În același timp, instanța de recurs apreciază că, critica adusă de către recurentă privind netemeinicia soluției instanței de apel este întemeiată.

În susținerea opiniei enunțate, Completul de judecată reține că în conformitate cu prevederile art.7 alin. (1) lit. c, d) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016 (în vigoare la data emiterii actului administrativ), în domeniul asigurării controlului averii și al intereselor personale, Autoritatea: efectuează controlul averii deținute de subiecții declarării, constată dacă există o diferență substanțială între veniturile realizate pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică și averea dobândită în aceeași perioadă și nejustificată și adresează instanței de judecată cereri în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate; constată existența unor erori sau lipsa unor date în declarațiile de avere și interese personale și sesizează organul de urmărire penală și/sau Serviciul Fiscal de Stat în vederea determinării existenței elementelor unei infracțiuni și/sau verificării respectării regimului fiscal.

Conform art. 19 lit. b), d), f), g) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, inspectorii de integritate desfășoară următoarele activități: efectuează controlul averilor și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor; constată diferențele substanțiale, ținând cont de modificările intervenite în averea subiectului declarării, în timpul exercitării mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică și în veniturile obținute de acesta în aceeași perioadă; sesizează organizația publică în care activează subiectul declarării sau autoritatea responsabilă de numirea în funcție a acestuia în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia în cazul constatării unei stări de incompatibilitate sau a unui conflict de interese; întocmesc acte de constatare în condițiile legii;

Potrivit art. 26 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, inspectorii de integritate verifică declarațiile de avere și interese personale, iar în cazurile prevăzute de prezenta lege, inițiază controlul averii și al intereselor personale, de asemenea verifică în prealabil sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, precum și sesizările din oficiu, și efectuează controlul averii și al intereselor personale ale persoanelor vizate de aceste sesizări.

Articolul 28 din legea menționată prevede temeiurile de inițiere a controlului averii și al intereselor personale. Potrivit alin. (1), autoritatea efectuează controlul averii și al intereselor personale din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. Sesizarea făcută de persoane fizice sau juridice cu rea-credință atrage după sine răspunderea juridică a celui care a făcut sesizarea.

Potrivit art. 32 alin. (6) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, în cazul în care se constată că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale ori se constată diferențe substanțiale între veniturile declarate și averea deținută, inspectorul de integritate îi solicită informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe și are obligația de a o invita pentru a prezenta un punct de vedere. Invitarea se face prin scrisoare recomandată și cu aviz de primire sau prin orice alt mijloc ce confirmă informarea (telegramă, fax, e-mail etc.). Punctul de vedere urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la recepționarea invitației.

Totodată, în sensul art. 2 din Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016, noțiunea de diferență substanțială se definește ca diferența ce depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică în aceeași perioadă.

În cazul din speță, având în susținere prevederile menționate, apreciind probele și circumstanțele reținute mai sus, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță corect a concluzionat asupra respectării de către ANI a procedurii de inițiere și efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al declarării averii către reclamantul Munteanu Grigore în calitate de fost primar al comunei Negureni și, respectiv a temeiniciei concluziei Autorității privind încălcarea de către reclamant a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ține să remarce că, a identificat mai multe probleme în cazul reclamantului, bazate pe concluziile și constatările Autorității Naționale de Integritate, și anume.

Munteanu Grigore nu a declarat corect și complet veniturile obținute din diverse surse, cum ar fi transferuri bancare și alte sume primite în numerar, conform răspunsurilor instituțiilor financiare.

S-a constatat o discrepanță semnificativă între veniturile declarate și averea dobândită de reclamant și familia sa în perioada mandatului său de primar. Această diferență a fost evaluată ca fiind de 902 750 lei, care nu a fost justificată corespunzător.

Reclamantul a inclus date eronate în declarațiile sale de avere și interese personale pentru mai multe perioade, inclusiv nedeclararea unor venituri și tranzacții semnificative, cum ar fi vânzarea unui automobil sau primirea unor transferuri financiare.

La fel, Munteanu Grigore a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, conform legii aplicabile în România pentru funcțiile publice.

Respectiv, instanța de recurs consideră că instanța de fond just a confirmat concluziile Autorității Naționale de Integritate privind existența unei diferențe semnificative între veniturile și averea dobândită, precum și introducerea de date eronate în declarațiile de avere și interese personale de către reclamant.

Or, reclamantul pe parcursul examinării cauzei, precum și în ședința de judecată la etapa examinării recursului, nu a putut furniza dovezi concludente care să demonstreze că veniturile declarate și averea dobândită sunt corelate și că între acestea nu există o disproporție semnificativă.

În acest sens, Completul de judecată apreciază soluția primei instanțe ca fiind bine fundamentată și justă, aceasta reflectând o aplicare corectă a legii în contextul dovezilor prezentate, bazându-se pe o analiză detaliată și exhaustivă a veniturilor și cheltuielilor reclamantului și familiei sale.

Instanța corect a constatat o diferență de 902 750 lei între averea dobândită și veniturile obținute de reclamant și familia sa în perioada 01 ianuarie 2012 – 28 ianuarie 2019. Această diferență depășește valoarea de 20 de salarii medii lunare pe

economie, adică 139 500 lei (calculat la un salariu mediu lunar pe economie de 6 975 lei).

Diferența între veniturile nete obținute și averea dobândită de reclamant, soția acestuia Munteanu Maria, precum și persoanele aflate la întreținere, Botnari Iuvilina și Botnari Octavian, de 902 750 lei nu a putut fi justificată de către reclamant.

Referitor la soluția instanței de apel Completul de judecată reține că prevederile Codului administrativ se aplică în măsura în care, prevederile legilor speciale nu conțin dispoziții diferite. Art. 60 alin. (1) din Codul administrativ, stabilește clar acest lucru, stipulând că, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

La caz, Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în redacția aplicabilă la data desfășurării controlului) și Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în redacția aplicabilă la data desfășurării controlului) sunt legi speciale în raport cu dispozițiile Codului administrativ, iar în temeiul art. 5 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

Respectiv, Colegiul consideră ca fiind corectă abordarea ANI conform căreia, procedura de efectuare a controlului presupune întreprinderea anumitor măsuri pentru a acumula informațiile și materialele necesare stabilirii circumstanțelor relevante cauzei.

Prin urmare, termenul, în interiorul căruia se finalizează o procedură administrativă, poartă un caracter rezonabil așa cum este stipulat în art. 27 Codul administrativ, potrivit căruia, în cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze într-un termen rezonabil.

Termenul respectiv poate fi afectat de comportamentul subiectului care urmează să prezinte punctul de vedere. Așadar, termenii concreți prevăzuți de legea specială (Legea nr. 132/2016) privind efectuarea procedurii de control al respectării modului de declarare a averii și a intereselor personale exclude aplicarea termenului general stabilit în art. 60 din Codul administrativ.

Mai mult ca atât, instanța de apel nu a indicat care ar fi norma legală ce ar stabili că nerespectarea termenului desfășurării unei proceduri administrative ar duce în consecință la nulitatea actului administrativ final. Din sistemul reglementărilor instituite prin Codul administrativ nu se conturează o astfel de concluzie. Doar în situația unui viciu fundamental de procedură poate fi pusă problema valabilității unui act administrativ. Instanța de apel nu a motivat în ce măsură eventuala depășire a termenului unei proceduri administrative prevăzut de Codul administrativ ar fi afectat în esență drepturile reclamantului Munteanu Grigore și implicit a viciat soluția finală adoptată. Or, Munteanu Grigore a avut posibilitatea să participe activ la procedura de verificare, să-și prezinte poziția, să administreze probe, nu a fost limitat în careva drepturi pe perioada derulării controlului etc.

Ce ține de argumentul neexistenței unei diferențe substanțiale a averii în mărime de 902 750 lei, fiindcă Munteanu Grigore a primit dividende în sumă de 3 000 000 lei de la SC "Albmunt-Agro" SRL, fapt reflectat inclusiv și în ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale cu clasarea procesului penal din 01 decembrie

2020 a procurorului Iulian Diaconu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că nu este unul întemeiat.

O ordonanță de refuz în pornirea urmăririi penale doar atestă că nu s-a constatat existența unor indicii privind comiterea unei infracțiuni și nicidecum că nu sunt întrunite condițiile prevăzute de lege pentru aplicarea instituției civile, și anume a confiscării averii nejustificate dobândite în perioada deținerii unei funcții publice. Mai mult ca atât, după cum reiese din materialele cauzei, ordonanța din 01 decembrie 2020 nu relevă toate circumstanțele importante ce urmau a fi luate în considerare la adoptarea soluției. Or, Munteanu Grigore în ședința publică a relatat instanței că acele dividende, de fapt, au fost cheltuite integral pentru continuarea desfășurării societății comerciale și nu pentru acoperirea necesităților personale. Aceasta înseamnă că nu doar compartimentul "Venituri", ci și "Cheltuieli", a calculelor efectuate în raport cu Munteanu Grigore, urma în mod normal a fi majorat cu suma invocată de 3 mln lei. Iar suma finală a diferenței substanțiale ca efect nu se schimbă, rămânând aceiași de 902 750 lei.

În acest sens, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră nefondate susținerile instanței de apel că, la desfășurarea procedurii de control au fost încălcate prevederile art. 60 din Codul administrativ sau altfel spus, au fost încălcat în interiorul căruia urma a fi realizată procedura de control.

Iar, în conexiunea celor expuse, instanța de recurs consideră că în speță urmează a fi menținută hotărârea primei instanțe.

Conform art. 258 alin. (3), art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Autoritatea Națională de Integritate.

Se casează integral decizia din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din hotărârea din 15 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Munteanu, reprezentat de avocatul Valentin Guțu, împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni

Ghenadie Eremciuc

Ion Malanciuc